

10.2.11 Dorpsperspectief Roelofarendsveen

10.2.11.1 Gestage gemeenschapsverstrengeling

Eeuwenlang is er in Roelofarendsveen geveend, geteeld, gebukt, gebaggerd en verbouwd. Vroeger voornamelijk op kleine kwekerijen, die – naast als bedrijf – tevens dienst deden als “rommelplekjes”. Daar gebeurde van alles: van innovatieve tuinbouw tot de ontwikkeling van nieuwe gereedschappen en de constructie van wagens voor het jaarlijkse bloemencorso.

Op deze kwekerijen werden niet alleen bloemen of groenten gekweekt, maar ook cultuur. Als zodanig zijn deze “creatieve broedplaatsen” (deels) verantwoordelijk voor de Veense identiteit. Deze laat zich vangen in termen als: hardwerkend, vertrouwd (familiair), “no nonsens”, trots, praktisch en “nuchter – met uitzondering dan... van de kermisweek”.

Net als in Oude Wetering ervaart een groot deel van de inwoners van Roelofarendsveen weinig tot geen afstand tussenbeide, zowel fysiek (“het is één dorp”) als in het verstandelijke (“het wij-zijgevoel is weg”). Kineo – het nieuwe kind- en beweegcentrum dat in de komende jaren verschijnt omgeven door uiteenlopende sportverenigingen – zal naar alle waarschijnlijkheid deze vergroeiing (mogelijk versmelting) stimuleren.

	Herstructurering wijken
(sociale huurwoningen)		Aardgasvrije wijk
	Woningbouwontwikkeling		Detailhandel winkelcentra
	Inzetten op recreatie		Horeca gericht op eigen inwoner
	Horeca gericht op recreanten		Sportpad; nieuwbouw sporthal en zwembad
	Jongerenhuisvesting		Ontwikkeling Integraal Kindcentrum

10.2.11.2 *Bebouwing*

Waar Oude Wetering vooral over het water naar de wereld keek, speelde het leven voor de Veenders zich grotendeels af op en in het veen. Niet altijd werd de rug naar het water gekeerd, de teelt- en kweekproducten moesten tenslotte met de praam naar de veiling. Toch, de relatie met het water in “de Veen” moet in het verleden anders zijn geweest. Te meer omdat bijna iedere Veense familie wel iemand verloor aan het water.

Bepaalde aspecten van dat voormalige veenbestaan zijn nog altijd zichtbaar: het Noord- en Zuideinde als belangrijke aan- en afvoerroute, voorheen bevaren – nu bereiden, de watertoren met de rode tulp, de Veense Veiling bij Wagenaar en het sluisje. Deze unieke kenmerken zouden – volgens velen – bewaard moeten blijven.

De komende jaren zal een groot deel van het voormalige kwekerijgebied rondom de Noorderhemweg/Galgekade (Oostpolder) een nieuw thuis worden voor hen die op zoek zijn naar een woning. Deze “vermenging” (omdat het overwegend mensen “van buiten” zijn) wordt soms gezien als een kans. En mensen zullen ook hierheen komen vanwege het water, waardoor langzaam maar zeker niet de rug naar het water is gekeerd, maar ook meer van het gezicht. Echter, de vraag – die ook werd gesteld toen er voor het eerst in de Googerpolder gebouwd werd – blijft relevant: kan de Veense gemeenschap de instroom dragen en de nieuwkomers bij het dorp kan betrekken? Positieve dan wel negatieve signalen rondom de ‘Veense Kermis’ kunnen wellicht dienen als graadmeter.

10.2.11.3 Ruimtelijke uitdagingen

De verregaande verstening van Roelofarendsveen brengt ruimtelijke kwetsbaarheden met zich mee. Zo zal blauwalg en bodemdaling door belasting toenemen, blijft zomerse warmte tot lang na zonsondergang hangen en zal er veel gevraagd worden van het systeem dat het hemelwater moet afvoeren. Ook de drukte op de wegen (met name rondom het Noord- en Zuidplein en op Noordeinde, Zuideinde en de Braassemdreef) creëert op specifieke momenten van de dag onveiligheid.

Op basis van gesprekken met inwoners kwamen de volgende ruimtelijke bevindingen en uitgangspunten naar voren (in willekeurige volgorde en gelijk aan die van Oude Wetering):

- aangaande mobiliteit en bijbehorende infrastructuur zou de focus moeten liggen op het verbeteren van de situatie voor fietsers en wandelaars;
- in hoeverre bepaalde wijken of buurten moeten blijven zoals ze nu zijn (= geen extra woningbouw, recreatie, winkels of groen) om de verkeersveiligheid te verhogen, blijft onduidelijk;
- het waterrijke, weidse uitzicht moet zoveel mogelijk in stand worden gehouden, dus bij voorkeur geen hoogbouw – ook omdat dit het aangezicht van het dorp aantast;
- de schaarse ruimte binnen de kern die niet bebouwd is moet zoveel mogelijk onbebouwd blijven zodat het dorpse karakter intact blijft;
- bij voorkeur wordt deze onbebouwde ruimte gebruikt voor “meer groen”, “meer beplanting” of “laagdrempelige ontmoetingsplekken”.

10.2.11.4 Karakter

Reuring en beleving lijkt bij Roelofarendsveen te passen. Festivals en verenigingen voor de jeugd, activiteiten voor ouderen en de Veense Kermis voor alles daartussenin en daarbuiten. Tel daar de talloze zelfstandigen bij op, een omvangrijk MKB en een vitaal verenigingsleven en de identiteit van de Veender wordt verder ingekleurd: drukbezet en sociaal, als het even kan met een drankje in de hand.

Waar het zwaartepunt van Oude Wetering neigt richting de oudere helft van de samenleving, is Roelofarendsveen een dorp waar veel jonge gezinnen zich vestigen. “Nieuwe welvaart,” zo omschreef de provincie Zuid-Holland Kaag en Braassem recent. In het specifiek lijkt dit van toepassing op Roelofarendsveen. “Hoge arbeidsparticipatie,

hoge welvaart (materieel/immaterieel) en hoge levensverwachting. Gemiddelde vergrijzing.”

10.2.11.5 Sociaal-maatschappelijke uitdagingen

Dit soort positieve vooruitzichten – tezamen met de concentratie van ‘bovendorpse voorzieningen’ zoals SplotsZ, de Tech Campus en detailhandel – betekent overigens niet dat de twee thema’s die vrijwel overal de kop op steken – eenzaamheid en vergrijzing – geen rol van betekenis spelen: ook in de Veen zijn de signalen daarvan voel- en merkbaar. “Grotere vergrijzing en te weinig openbare, groene ruimte waar je elkaar tegenkomt, of laagdrempelige buurthuizen die de rommelplekjes van weleer kunnen vervangen.”

10.2.11.6 Sportpad-ontwikkeling deel II (zie Oude Wetering voor deel I)

Het leek een heilloze missie: de fusie van voetbalrivalen, verwelcoming van een “Ripse” hockeyclub en een nieuwe school voor duizend leerlingen – iets dat zelfs in een grote stad bijna niet voorkomt. Maar de Sportpad-ontwikkeling bleek robuust en de gebiedsvisie doortastender dan gedacht. E.M.M'21 werd opgericht (Eendracht Maakt Macht, in meerdere opzichten een toepasselijke naam), er werd ruimte vrijgemaakt voor een hockeyclub en de bouw van Kineo begon.

De parallellen tussen de Sportpad-ontwikkeling en de Veense ruilverkaveling in de jaren vijftig, zijn zonder al te veel inbeeldingsvermogen te maken. Ook toen was er weerstand en achterdocht, maar uiteindelijk bleken alle betrokkenen overtuigd van de gezamenlijke koers. De ontwikkeling zou de lokale gemeenschap veel voortgang en voorspoed brengen. Of het Sportpad de verwachtingen kan waarmaken, zal de toekomst moeten uitwijzen. Er is in ieder geval een duidelijke visie, draagvlak en vastberadenheid.

En daarmee raakt het samenwerkingsverband net zozeer aan de Veense als aan de Oude Weteringse identiteit, te meer nu de uitvoering is gestart. Die lokale houding van mouwen opstropen en aanpakken net zo lang totdat het geregeld is – een mentaliteit die geworteld lijkt in het veen – komt goed van pas. Mocht het Sportpad in de toekomst een succes blijken, dan zal die houding als een van de doorslaggevende succesfactoren worden aangewezen.

Voorwaarde voor de gemeente (zowel politiek als bestuurlijk) lijkt wel – ook wanneer er wellicht moeilijkere tijden aanbreken, wat nogal eens voorkomt bij dit soort grote, complexe projecten – om de regie bij het samenwerkingsverband te laten liggen.